

LYKKEN

ER

AT

BLI

VIE

HØRT

En film om Mødrehjælpen

Lykken er at blive hørt

Danmark 1992, 35 min.

Idé og instruktion Anja Dalhoff

Fotograf Peter Roos

Assistent Søren Berthelin

Tonemester Iben Haahr Andersen

Klip Jørgen Kastrup

Konsulent Vivi Bruus Jensen

Musik Minna Groos og Sax Machine

Producer Karin Plummer

Produceret med støtte fra Statens Filmcentral, Dansk Funktionærforbund, Handels- og Kontorfunktionærens Forbund, Kreditforeningens Danmarks Fond, Kvindeligt Arbejderforbund, Emilie og Peter Lunds Fond, Socialpædagogernes Landsforbund, Specialarbejderforbundet og Tuborgfondet.

Produceret for MØDREHJÆLPEN AF 1983 af SAGA VIDEO OG KORTFILM

Distribution Statens Filmcentral

Film nr. 38-032 **Video nr.** V38-032

Udgivet af Statens Filmcentral, 1992.

Sats: Andreas Steinmann. Layout: Ida Ferdinand. Tryk: Haugaard Grafisk.

Derfor denne film

Vækst og høj beskæftigelse, kvinderne på arbejdsmarkedet, ny socialreform var virkeligheden i 60erne og 70erne. Kvinderne var frie og lige. Behøvede ikke længere positive særforanstaltninger. Mødrehjælpen blev som statsinstitution nedlagt samtidig med Bistandslovens ikrafttræden 1976.

Men i 80erne ændredes billedet totalt. Arbejdsløshed og boligmangel stillede igen store samfundsgrupper dårligt. Kvinderne - ikke mindst de enlige kvindelige forsørgere - mærkede det først og hårdt. Derfor oprettedes den nye Mødrehjælp i 1983 og derfor er den på 9 år vokset og blomstret. Men i et land, hvor myten om »Verdens bedste forsorg« stadig trives, er det nødvendigt både at fortælle om vanskeligt stillede kvinders vilkår og om Mødrehjælpens arbejde.

Derfor denne film.

Klientgørelse

Vanskelige livsvilkår skabes ved sammenfald af mange sociale begivenheder.

Kvinderne i Danmark er hårdest ramt af arbejdsløshed. Drømmen om lige løn og lige arbejde blev ikke virkelighed. Kvinderne udfører det dårligst betalte og tunge arbejde. Traditionen for lave kvindelønninger rammer også kvinder uddannet i typiske kvindefag – pædagoger, socialarbejdere, bibliotekarer og kvinderne i sundhedssektoren.

Samfundet er indrettet, så kun familier med to indtægter har relativ velstand. Det overvældende flertal af enlige forsørgere har derfor lav husstandsindtægt og økonomiske problemer. Mange befinder sig under og omkring fattigdomsgrænsen. Om end ejerboliger står tomme, er det svært at finde bolig i betalbart lejebyggeri. Huslejen i det nyere byggeri undergraver levestandarden. 24 pct. af Mødrehjælpens brugere står ved 1. henvendelse uden fast bolig. Ca. 40 pct. af landets enlige kvindelige forsørgere modtager bistandshjælp. Mange er i bistandssystemet i årevis.

I vores samfund fører lav social status og overførselsindkomster usvigeligt – om end uforståeligt – til ensomhed og isolation. Dårlig kost, mangel på stimulation, glæder og oplevelser svækker helbredet både fysisk og psykisk. Kærlighed, overskud og omsorgsevne er nødvendigt, hvis børn skal udvikle sig positivt og frodigt.

Alt for store sociale problemer slider på mor og gør hende usikker og angst. Angsten gælder hendes egen evne til at dække børnenes behov både materielt og følelsesmæssigt. Men den drejer sig også om frygt for kontrol og kritik med anbringelse og dermed tab af børn som den store rædsel. Mange ved, at de trænger til en hjælpende hånd, men henvender sig ofte

for sent til det offentlige system. Det forebyggende arbejde smuldrer. Problemløsningen kommer for sent og bliver for bombastisk.

De utrolige ressourcer mange kvinder har, frigøres ikke. I stedet skabes en blanding af afhængighed og aggression. Vi har opfundet et fint ord herfor, der hedder klientgørelse.

Helheden

Filmens tilskuer vil derfor først og fremmest møde en anderledes måde at gøre tingene på. En professionel metode, der bygger på tro på ibrønde uforløste kræfter hos det enkelte unikke menneske. En metode, som søger at fremme et møde mellem ligestillede mennesker i fælles problemløsningsproces med frigørelse og selvhjulpethed for øje. Helhedssynet er

grundlaget. Mennesket betragtes som selvstændigt individ i nøje samspil mellem både dets private netværk og det omgivende samfund – et menneske, der måske på grund af svære livserfaringer og vanskelige forhold har valgt uhensigtsmæssige overlevelsesstrategier, men som indeholder muligheder for at finde nye løsninger og lettere vej frem.

Mødrehjælpens rådgivning på Kastelsvej er den største. Men arbejdets idé og form er gennemført i de eksisterende 6 rådgivninger – et antal vi inderligt ønsker at udvide, så Mødrehjælpen er landsdækkende.

I tværfaglige teams arbejder socialrådgivere, psykologer, jurister, læger fysioterapeuter og mange andre faggrupper en jævnt hård arbejdsdag igennem. De færreste er ansat, de fleste frivillige. Uden de frivillige medarbejdere, der præsterer 65 pct. af arbejdsindsatsen, kunne den ikke lykkes. Der arbejdes med individuel rådgivning, egentlig behandling og terapi. Mødrehjælpens retshjælpsadvokater er p.g.a. deres særlige ekspertise omkring skilsmisse, forældremyndighed, samvær og børnefjernelsessager et vigtigt led i arbejdet. I rådgivningen arbejdes med grupper f.eks. for ganske unge gravide eller kvinder med alvorlige bækkenløsningsproblemer. Der tilbydes grundig fødselsforberedelse og ydes speciel og intensiv støtte til kvinder, der er i det svære valg mellem abort eller svangerskab.

Uanset travlhed er det et overordnet princip, at der skal være god tid og der skal være rart. Kunst, kaffe og kærlighed er en vigtig bestanddel af en god rådgivning.

Rådgivningen

I Tangåhuset kan 3 ganske unge gravide og senere nybagte mødre i en periode få bolig, ro og støtte til at gå ind i den moderrolle, der kan være svær, når livserfaring mangler og familie og barnets far svigter.

Der arbejdes med at stimulere selvtillid og tro på egne kræfter. Viden om egne muligheder er vigtig. Det støtter at lære om barnepleje, om småbarnets behov og udvikling. Det midlertidige bofællesskab modvirker følelsen af at være alene. Alt for mange unge kvinder er bange for selve fødslen. Det er Mødrehjælpens erfaring at blandt andet gruppearbejde hjælper disse ganske unge kvinder frem til harmoniske og gode fødsler.

Rådgivningerne på Vesterbro og i Odense arbejder meget intensivt med de unge mødre og på Fyn udvikles dette for øjeblikket til et særligt 3-trinsprogram, hvor kvinderne først deltager i undervisning og gruppearbejde omkring svangerskab og fødsel, efter fødslen med moderrolle og omsorg for børnene, for dernæst at overgå til et egentligt revaliderings- og uddannelsesprogram.

Erlanghuset var en faglig og økonomisk stor satsning for en ung og altid fattig organisation. Men allerede i de første år så vi en klar tendens i vore rådgivninger. Kvinder – og mænd der kom til os, fordi de selv følte, at de ikke slog til i forholdet til deres børn, mennesker, der anede kommende store vanskeligheder og derfor bad om assistance – ja, om forebyggelse i tide.

Det offentlige sociale system veg de enten tilbage for, eller de var blevet afvist, fordi problemerne ikke blev vurderet som tilstrækkeligt alvorlige til, at egentlige hjælpeforanstaltninger kunne bekostes. Senere endte disse sager ofte i ulykkelige fjernelsessager, nederlag og fortvivlelse. Mødrehjælpen fandt det vigtigt at skabe et behandlingscenter, hvor forældre og børn kunne støttes sammen og ikke adskilt med al den vrede og afmagt dette fører med sig.

For forældre, hvor adskillelse var sket, manglede også indsats for at hjælpe dem med at acceptere tingenes tilstand og give dem overskud til aktivt at søge at ændre de forhold, der havde ført frem til beslutningen.

Den sociale arv

Ud fra egen erfaring og teori og med god støtte i den svenske Viktoriagårdsmodel er der derfor udarbejdet en selvstændig behandlingsmetode, der vægter den helt tidlige mor-barn kontakt og i et terapeutisk forløb stiler mod at skaffe forældrene overblik over egne muligheder og kommende nødvendige livsvalg. I Erlanghuset bor mennesker, der skal leve deres voksenliv på grundlag af svære barndomsoplevelser: institutionsanbringelse, alkoholisme, incest og fattigdom. Tunge erfaringer i tilværelsens bagage og et skridende grundlag for eget forældreskab – den sociale arvs onde cirkel. Men den sociale arv er menneskeskabt – ikke et biologisk fænomen – og den kan derfor brydes, hvis indsatsen er tilstrækkelig stor og dygtig.

Mødrehjælpen har fået meget støtte både økonomisk og praktisk til at indrette et smukt og praktisk hus, der netop kan indgive mennesker den fornemmelse, at de er accepterede og velkomne.

Erlanghuset er ikke blot for Mødrehjælpens brugere. Kommunernes socialforvaltninger samarbejder med institutionen og belægger en stor del af de 9 pladser. Samarbejdet er positivt. Mødrehjælpen håber at kunne overføre modellen til den ejendom på Djursland, der for øjeblikket bruges til extern kursusvirksomhed og feriecenter for Mødrehjælpens brugere i sommertiden.

Økonomisk deler Mødrehjælpen vilkår med sine brugere. Vi får en støtte fra det offentlige, som vi ikke kan leve af - 30 pct. af de samlede udgifter.

De resterende midler indsamles fra fonde, legater og privatpersoner. Det er hvert år umuligt at lægge et indtægtsbudget, medarbejderne arbejder for hårdt og får ikke deres overtid betalt.

Heldigvis får vi utrolig megen støtte og velvilje. Vi har faste støtter, vi altid kan stole på.

Men vi har friheden til at søge nye veje, udbygge det, der duer og forkaste, hvad der ikke fungerer.

Vore brugere drager ofte med barnevogn og lift lange veje til de 6 rådgivninger - fra 200 kommuner kommer de årligt. Det er drømmen at kunne udbygge og udvikle. De menneskelige og faglige kræfter er tilstede.

Men vi er nødt til at anmode om forståelse for vore brugeres situation og økonomisk støtte til vores arbejde.

*Hanne Reintoft
Mødrehjælpen*

Mødrehjælpen

Kastelsvej 60 A, 2100 København Ø
Tlf. 3142 1515 Giro 318 20 10

Film af Anja Dalhoff:

1987	Tidlige trin
1988	Når de små synger
1989	Vi leger lige
1990	Kærlige hænder
1991	Politiaktion Vesterbro
1991	Gadens Børn
1992	Lykken er at blive hørt

Andre film om mødrehjælpen:

Mødrehjælpen af i dag, 20 min. 1987.
Af Ole Henning Hansen. Udlejning SFC.

STATENS FILMCENTRAL